

PRANTSUSE ROMANTISM MAALIKUNSTIS

JA SELLE AMBIVALENTNE SEOS KLASSITSISMIGA

Romantism oli tingituna selle interdistsiplinaarsusest, riikidevahelisest erinevusest ja ebamäärasest olemusest üks raskemini defineeritavaid kultuurilisi nähtusi Euroopa ajaloos. Veelgi keerulisem on välja tuua kindlaid vormilisi tunnuseid romantismi väljendumise kohta visuaalkunstides. Kuna romantismi esteetika seisnes paljuski just valitsevate konventsioonide asendamises subjektiivsuse, individuaalsuse ja originaalsusega, oli see juba oma loomult vastuolus ühtse ja selgepiirilise stiililise väljendusviisiga.

Prantsusmaal alates 18. sajandi lõpust aset leidnud radikaalsed sotsiaalsed ja poliitilised muutused andsid otseseid impulsse romantismi liikumise tekkeks kogu Euroopas ning löid aluse uue kunstilise väljenduse viisi kujunemiseks, mis pidi paremini vastama ühiskonnas toimuvatele arengutele. Kuna Prantsuse kunstnikud olid otsustavate ajalooliste sündmustega kõige vahetumal moel seotud, võib eeldada, et nende loominguski peegeldusid paljud romantismi lähtekohad kõige ehedamal ja algupärasemal kujul.

Romantism

- maalilisuus
- värvi tähtsustamine
- liikuvus
- ambivalentsus
- figuuri plastilisus

Eugène Delacroix, *Vabadus viib rahva barrikaadidele*, õli lõuendil (1830). Louvre

Théodore Géricault, *Méduse'i parv*, õli lõuendil (1818–1819). Louvre

Romantiline vs klassitsistlik ilukonseptsioon

Kui klassitsism aktsepteeris ilu vaid selle kõige kitsamas, objektiivses ja reeglipärases tähenduses, mis väljendus vormis, proportsioonis ning harmoonias, siis romantism väärtustas kõike seda, mida võis hõlmata vaid äärmiselt laia ilukontseptsiooniga – romantiline ilu võis seisneda muuhulgas näiteks originaalsuses, kujutlusvõimes, reeglite rikkumises, piiride ületamises, konfliktisuses, sümbolsetes tähendustes, sisu sügavuses, uue ebatavalise reaalsuse loomises, poeetilisuses või spirituaalsuses.

Klassitsism

- joone olulisus
- värvi teisejärgulisus
- stabiilsus
- selge sõnum
- figuuri idealiseeritus

Jacques-Louis David, *Horatiuste vanne*, õli lõuendil (1784). Louvre

Antoine-Jean Gros, *Bonaparte külastamas katkuobvleid Jaffas*, õli lõuendil (1804). Louvre